

Trädbeståndets virkesproduktionsmässiga kvalitet

Om första gallringen skjuts upp för länge blir kronorna uppkörda och risken för snöskador ökar. Bild: © Sakari Pönniö.

Trädbeståndets virkesproduktionsmässiga kvalitet bedöms endast på sådan skogsmark där det främsta målet är att driva upp trädbestånd och få virkesförsäljningsintäkter. Klassificeringen ska inte användas i bestånd där landskaps-, rekreations- eller skyddsvärden kommer i första hand. Trädbeståndets virkesproduktionsmässiga kvalitet kan fogas som en precisering till utvecklingsklassen.

Luokitusta ei voida soveltaa metsiköissä, joiden ensisijaiset arvot perustuvat esimerkiksi maisema-, virkistys- tai suojeluarvoihin. Metsikön puuntuotannollinen laatu voidaan lisätä tarkennuksena puuston kehitysluokkaan.

Orsaker till beståndets ekonomiska underproduktivitet

Att den är underproduktiv kan bero av flera olika faktorer.

Orsaken kan bl.a. vara att:

- trädslaget är olämpligt för ståndorten eller
- att trädbeståndet är glest eller i dålig kondition till exempel på grund av skogsskador, störningar i näringsbalansen eller att skogsvården har försumrats.

Ekonomiskt underproduktivt bestånd

Ett bestånd som med avseende på virkesproduktionen ekonomiskt sett är underproduktivt kan vara utvecklingsbart eller icke-utvecklingsbart. Ett bestånd som ekonomiskt sett är underproduktivt är

- icke-utvecklingsbart, när den förväntade värdetillväxten är så låg att omedelbar förnyelse är lönsammare än att låta beståndet växa vidare
- utvecklingsbart, när den förväntade värdetillväxten med beaktande av eventuella skogsvårdsåtgärder är så stor att det är lönsammare att låta beståndet växa vidare än att omedelbart förnya det.

Den allmänna regeln är att en beståndsfigur som inte räknas som förnyelseyta ekonomiskt sett är underproduktiv om den ekonomiska avkastningen är mindre än hälften av avkastningen från ett bestånd som blivit skött med sikte på virkesproduktion.

En beståndsfigur är ur virkesproduktionssynvinkel sett *ekonomiskt underproduktiv**, när

- grundytan eller stamantalet för de träd i beståndet som är utvecklingsdugliga och skogsbruksmässigt lämpar sig för ståndorten är lägre än 50 % procent av lägsta stamantal eller grundyta i gallringsmallarna.
- trädbeståndets värdeutveckling är negativ eller håller på att bli negativ.
- trädbeståndets tillväxt och kvalitetsutveckling i märkbar omfattning påverkas negativt av återkommande djur- eller insektskador.
- trädbeståndet är klart överårigt eller tillväxten nästan avstannat.
- huvudträdslaget är av ringa värde eller virkesproduktionsmässigt olämpligt för ståndorten. Huvudträdslag av detta slag är:
 1. asp på andra marker än lundartade moar och de bästa friska moarna
 2. glasbjörk på momarker med undantag av försumpade ställen
 3. tall på marker med mycket finkorniga jordarter eller på bördiga ståndorter
 4. gran på karga moar eller motsvarande torvmarker samt oftast även på torra moar
 5. gråal.
- antalet utvecklingsdugliga plantor i plantbeståndet inte uppfyller förnyelseskyldigheten enligt skogslagen.

(* Beroende på trädbeståndets struktur, trädens fördelning i beståndet, kvalitet och tillväxt kan ovannämnda trädbestånd trots att de är underproduktiva vara *ekonomiskt sett utvecklingsbara*.)

Läs mer om ämnet: Skötsel av en skogsfastighet | [Begreppen och klassificeringarna inom skogsvården](#)